

NÁRODNÉ

SLOVENSKÉ

DEKLA RÁCIA ZÁVIS LOSTI

DIVADLO

Michal Belej
Daša Krištofovičová

Bulletín zostavili Tatiana Mravcová a Daša Krištofovičová
Jazyková úprava Katarína Vilhanová

Foto Luboš Kotlár

Grafický dizajn | Barbora Šajgalíková | úprava Juraj Dolejší

Slovenské národné divadlo je štátna
príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR.

101.
SEZONA

ČINOHRA

U fond na podporu umenia
 prvýplán
 Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. ĎAKUJEME.

R • K
 SL • VENSKEH •
 DIVADLA
 2 • 2 •

Peter Kováč
 generálny riaditeľ Slovenského národného divadla

Miriám Kičiňová
 riaditeľka Činohry Slovenského národného divadla

101. divadelná sezóna
 2020/2021

Zriaďovateľ SND	Generálny partner	Hlavný partner storobčice SND a Partner SND
 MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	 TB TATRA BANKA Partners of the Slovak Republic	 LYNX ®
Partneri		
 orange ®	 SKODA	 JTRE
Oficiálna minerálna voda pre SND	Partner premiér	Produktoví partneri
 Mitická O DUŠOK LEPSÍ DEŇ	 <i>Zlatý Bazant</i>	 PRESS PLOSKEKATE PRERABOVY
Mediálny partner premiér	Hlavní mediální partneri	Generálny mediálny partner
 slovenka	 Jaiine	 rtv: SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO DIVADLA
 HN HOSPODÁRSKE NOVINY	 Pravda	 ringier axel springer
	 Pantarhei	

DEKLA RÁCIA ZÁVIS LOSTI

Michal Belej
Daša Krištofičová

PREMIÉRA
12/12/20

NOVÁ BUDOVA SND | MODRÝ SALÓN
Pribrinova 17, Bratislava

INSCENAČNÝ TÍM

REŽIA A SCÉNOGRAFIA

Daša Kristofovičová

DRAMATURGIA A SVETELNÝ DIZAJN

Tatiana Mravcová

KOSTÝMY

Veronika Vartíková

HUDBA

Dalibor Kocián (Stroon)

TVORBA REKVIZÍT

Miriám Hornáková

PRODUKCIA VIDEOZÁZNAMOV

Vladimíra Hradecká

CHOREOGRAFIA

Monika Prikkelová

KOREPETÍCIE

Andrea Kružliaková

AUTORKA BÁSNE

Dominika Moravčíková

PRODUKCIA

Jana Mičeková

NA INSCENÁCIU SPOLUPRACOVALI

INŠPICIENTKA A ASISTENTKA RÉŽIE

Naďa Bradáčová, Alenka Hornáková

SVETLO

Viktor Petráš

ZVUK

Ján Jankó

GARDERÓBA

Mária Olešová

MASKY

Simona Kijevská

REKVIZITY

Peter Dánay

JAVISKOVÝ MAJSTER

Jaroslav Mackov

Scénu a kostýmy realizovali

Umelecko-dekoračné dielne SND.

RIADITEĽ UMELECKO-DEKORAČNÝCH DIELNÍ SND

Mgr. art. Peter Klauďný

OSOBY A OBSADENIE

EDWARD BERNAYS

Andrej Šoltés*

DORIS FLEISCHMAN

Gabriela Dzuríková

KOMORNÍCI

Jozef Mňačko**, Luboš Navrátil**, Daša Kristofovičová

ÚČINKUJÚCI VO VIDEÁCH

Ján Gallovič, Roman Poláčik, Judita Hansman*,

Alena Pajtinková*, Elena Spaskov*,

Mária Ševčíková*, Vladimír Zboroň*

* ako hosť | ** technika SND

Gabriela Dzuríková, Andrej Šoltés

Gabriela Dzuríková, Andrej Šoltés

DOBOVÝ KONTEXT

V roku 1908 newyorská mestská rada jednomyselne prijala vyhlášku, ktorá zakazovala fajčenie žien na verejnosti.

V roku 1911 Shermanov protimonopolný zákon rozdelil spoločnosť American Tobacco Trust na niekoľko rôznych spoločností, čím sa pre každú z nich stal podiel na trhu rozhodujúcim pre prežitie. Výsledná konkurencia podnietila inovácie v oblasti produktov a marketingu. Na začiatku 20. storočia bolo protitabakové hnutie zamerané predovšetkým na ženy a deti. Fajčenie sa považovalo za špinavý zvyk a spoločnosť veľmi rozhodne bojovala proti ženskému fajčeniu.

Postupom storočia sa však vyvíjala aj túžba žien po rovnosti. *Suffrage movement* (hnutie volebného práva) poskytlo mnohým ženám pocit nároku na slobodu a tabakový priemysel využil marketingovú príležitosť. Tabakové spoločnosti začali predávať cigarety tak, aby oslovili ženy počas narastajúceho ženského hnutia v 20. rokoch.

Torches of Freedom (pochodne slobody) bola fráza používaná na povzbudenie žien k fajčeniu. Cigarety boli opisované ako symboly emancipácie a rovnosti s mužmi. Marketingové spoločnosti vytvorili inzeráty s prominentnými ženami, ako napríklad Amelia Earhart. Väčšina reklám sprostredkovala bezstarostný a sebavedomý obraz žien. Najagresívnejšia kampaň priamo atakovala cukrovarnícky priemysel tým, že vyzvala ženy, aby „siahli po Lucky Strike namiesto sladkostí“. Tieto kampane sa vyplatili a cigarety Lucky Strike sa stali najfajčejšími za desaťročie.

Lekári nacistického Nemecka ako prví preukázali nebezpečenstvo cigariet pre ľudské zdravie. Adolf Hitler dokonca svojim vojakom zakazoval fajčiť. Výskum nemeckých vedcov bol však poškvrnený nacistickou rasovou rétorikou a po porážke Nemecka sa na rakovinotvorné účinky cigariet takmer zabudlo.

DIVADLO PRVÝ PLÁN

(2017)

Prvý plán vznikol ako platforma pre autorské ambície zakladajúcich tvorcov na poli divadla, filmu či literatúry. V roku 2017 vydali knihu Michala Bejeja *Smútok v srdci, falafel v placke*. V tom istom roku uviedli inscenáciu *Vegánska apokalypsa* v divadle Ticho & spol. V roku 2019 uviedli inscenáciu *Pamäť* v divadle Astorka Korzo '90 a imerzívnu inscenáciu *Fake It Till You Make It, svadba na krásnom modrom Dunaji* na lodi Tanker boat.

V roku 2020 uviedli *Smútok v srdci, falafel v placke* v Bohéma bare. Ich tvorba vychádza z podnetov v každodennom živote, ktoré autorsky spracúvajú a pretvárajú v rôznych podobách divadla. Zameriavajú sa na súčasné spoločensko-politické témy. Prvý plán nemá stále miesto ani stály herecký súbor, má však stálych spolupracovníkov.

Gabriela Dzuríková

DAŠA KRIŠTOFOVIČOVÁ

(1988)

Vyštudovala scénografiu alternatívneho a bábkového divadla na AMU v Prahe. Je autorkou a režisérkou divadelných hier *Pamäť, Ďakujem ti pekne, veľký mozog* (2016, Štúdio 12), *Etogramy* (2015, Štúdio 12) a ďalších. Je spoluautorkou hier *Smútok v srdci, falafel v placke, Fake It Till You Make It, svadba na krásnom modrom Dunaji, Vegánska apokalypsa* a zároveň je niekoľkonásobnou finalistkou súťaže Povedka. Ako scénografka pracovala v bábkových divadlách (Bratislava, Košice, Žilina), ale aj v DJKT Plzeň, Divadle X10 v Prahe, Divadle ABC v Prahe, DAB v Nitre, Divadle Na cucky v Olomouci a ďalších.

MICHAL BELEJ

(1985)

V súčasnosti patrí medzi najoceňovanejších copywriterov na Slovensku. V roku 2013 začal svoju reklamnú kariéru v agentúre Istropolitana Ogilvy, kde zastáva pozíciu kreatívneho riaditeľa. Za svoje reklamy získal cez 20 ocenení na slovenských a zahraničných kreatívnych súťažiach, pričom jeho kampaň Stories, ktoré nesmú zmiznúť pre denník SME postúpila do finále na New York Festivals.

Ako autor sa realizuje v online, založil blogy Troška Troska a Eastern Hipster a pomáhal rozbiehať portál Fičí. Internetové formáty reflektoval aj pri svojej prvej knihe *Smútok v srdci, falafel v placke* (2017), na základe ktorej vznikla rovnomenná inscenácia (2020, Bohéma bar). Je tiež spoluautorom divadelných hier *Fake It Till You Make It* (2019, Tanker Boat) a *Vegánska apokalypsa* (2017, Ticho a spol). Je súčasťou zoskupenia Od slova do slova, ktoré organizuje pravidelné čítania onlinej poézie a prózy.

TATIANA MRAVCOVÁ

(1990)

Vyštudovala Bábkarskú tvorbu na VŠMU, následne sa túlala po svete. Rok pracovala v Bratislavskom bábkovom divadle ako osvetľovačka. Na tej istej pozícii pracuje aj v súčasnosti v SND. Spolupracuje na rôznych divadelných, performatívnych a galerijných projektoch. Miluje literatúru a mačky.

DALIBOR KOCIÁN – STROON

(1982)

Vyštudoval Konzervatórium v Bratislave – hru na bicích nástrojoch a kompozíciu. Vydal niekoľko sólových albumov (*Solar Preludes*, *Triple Farewell*, *Vice Laboratory*, *Smithereens*, *Ruine Noire*, *Impermanence*), je členom rôznorodých formácií a ansámblov (Cluster Ensemble, Veni Ensemble). Veľkú časť jeho tvorby predstavuje hudba pre divadelné inscenácie (*Vegánska apokalypsa*, *Jumika*, *Folklore not war*, *Artina & Onno*), filmy (*Ossuca*, *Parralel*) či site-specific performance (*Biela noc*, *Signal*), eventy a reklamy. Spolupracoval na niekoľkých aplikáciách a hrách, či už ako autor hudby, alebo ako sound dizajnér.

Andrej Šoltés

CIA SO SLANIN

JKY PRE AMIEI

VLADIMÍRA HRADECKÁ

(1984)

Absolvovala štúdium dokumentárnej tvorby na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Jej snahou je prepájať dokumentárny film s inými formami súčasného umenia – tanec, móda, divadlo či hudobné videoklipy. Cieľom jej tvorby je kreatívne spracovať osobné a spoločenské otázky a takýmto spôsobom vyvolať diskusiu. Je súčasťou združenia Living documentary, ktoré je platformou pre nezávislú filmovú produkciu a spoluprácu medzi umelcami či združeniami. Dlhodobo spolupracovala s internetovou televíziou VJU.sk.

MONIKA PRIKKELOVÁ

(1991)

Vyštudovala Fakultu managementu UK v Bratislave. V roku 2006 začala tancovať v Street Dance Academy. Tam spoznala hip hop a street dance. Učila a vystupovala s Darou Rolins, Helenkou Vondráčkovou, Michalom Davidom a v TV programoch, ako je Superstar. Od roku 2012 začala sólovú kariéru. Venuje sa tancu, ktorý sa nazýva vogue. Založila prvý česko-slovenský House of Velvet a položila základy pre vznik Ballroom scény v týchto dvoch krajinách. V roku 2015 založila agentúru Mondance. V spolupráci so slovenskou firmou na výrobu LED pásov vytvorila Svetelno-tanečnú LED&UV show Tron Girls.

DOMINIKA MORAVČIKOVÁ

(1992)

Je doktorandkou Ústavu hudobnej vedy na FF UK v Prahe a študuje hudobné vzdelávanie rómskych detí na Slovensku. V roku 2019 sa stala laureátkou súťaží Poviedka a Básne SK/CZ. V roku 2020 absolvovala tvorivú rezidenciu Kina Úsmev v Košiciach a tvorivú rezidenciu TROJICA AIR v Banskej Štiavnici. V tomto roku tiež debutovala so zbierkou básní *Deti Hamelnu* vo vydavateľstve Skalná ruža. Momentálne pracuje na prozaickom debute.

VERONIKA VARTÍKOVÁ

Pochádza z Ružomberka, kde študovala na strednej škole úžitkového výtvarníctva, na štúdiá nadviazala na Divadelnej fakulte VŠMU, na Katedre scénografie. Štúdium dokončila v roku 2017 a odvtedy sa aktívne venuje kostýmovému výtvarníctvu, divadelnej scénografii, filmovej a televíznej architektúre.

JANA MIČEKOVÁ

Vyštudovala kulturológiu na Filozofickej fakulte UKF v Nitre. Už 10 rokov sa profesionálne pohybuje v eventovej oblasti, odkiaľ bohaté skúsenosti preklápa do divadelnej produkcie. Produkčne sa podieľala na inscenáciách Prvého plánu *Fake It Till You Make It*, *svadba na krásnom modrom Dunaji*, *Smútok v srdci*, *falafel v placke*. Už 5 rokov je súčasťou organizačného tímu najväčšieho jednodňového festivalu Dúhový PRIDE Bratislava ako hlavná produkčná. Vo voľnom čase rada pletie makramé a upratuje.

GABRIELA DZURÍKOVÁ

(1973)

Absolvovala štúdium herectva na VŠMU a vzápätí sa stala členkou Činohry SND, kde pôsobí dodnes. Hostovala v divadlách Štúdio L+S, ASTORKA Korzo '90 a Radošinskom naivnom divadle, Nová scéna, Aréna či v Divadle GUnaGU. Bola mnohonásobne nominovaná na ocenenie OTO. Bohaté a doposiaľ aktívne skúsenosti má z televízie, filmu a dabingu. Vo svojej kariére stvárnila mnoho divadelných postáv v SND (Alma Ekdahlová, *Fanny a Alexander*, 2016, Marián Amsler, Marceline, *Tak sa na mňa prilepila*, 2005, Ľubomír Vajdička, Šracia, *Pohreb alebo svadba – čo skôr*, 2019, Ondrej Spišák) a GUNAGU (*Horúce leto 68 /ako sme utekali/*, 2018, Viliam Kimáček, *Herečky /miluj blízneho svojho/*, 2015, Viliam Klimáček). Známa je tiež z televíznych a filmových produkcií (*Odsúdené*, 2005, Róbert Šveda, Peter Bebjak, *Eva Nová*, 2015, Marko Škop, *Červené pásky*, 2020, Braňo Mišík).

ANDREJ ŠOLTÉS

(1983)

Je absolvent Katedry bábkarskej tvorby na VŠMU v Bratislave v odbore bábkoherectvo. Dva roky pôsobil ako herec v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre a dva roky študoval réžiu na Katedre alternatívneho a bábkového divadla na DAMU v Prahe. Spolupracoval s viacerými slovenskými a zahraničnými režisérmi (Ondrej Spišák, Jakub Nvota, Jakub Krofta...). V roku 2017 založil občianske združenie ÚTŽ, ktoré sa venuje divadelnej a cirkusovej činnosti. V roku 2012 založil divadlo ZkuFraVon, kde realizoval viacero hier pre deti a mládež. Hra *Ako išlo vajce na vandrovkú* získala v roku 2013 cenu zlatý gunár na festivale Kremnické gagy. Bol nominovaný na cenu Dosky za objav sezóny (Holden Caufield, *Kto chytá v žite*, 2008, Jakub Krofta, Staré divadlo v Nitre). Vo svojej tvorbe sa snaží spájať rozličné divadelné techniky a cirkusové umenie. Ako herec je v súčasnosti na voľnej nohe a spolupracuje s viacerými divadlami (Túlavé divadlo, SND, Divadelné centrum, Prvý plán).

Andrej Šoltés, Gabriela Dzuríková

Spin doktor

Osoba zodpovedná za to, aby sa udalosti interpretovali z konkrétneho hľadiska.

Manipulácia

1. ošetrovať alebo zručne pracovať rukami/mechanickými prostriedkami;
2. a) šikovne riadiť alebo využívať,
b) ovládať alebo hrať vo svoj prospech nespravodlivými alebo zákernými prostriedkami;
3. meniť rafinovanými alebo nespravodlivými prostriedkami tak, aby slúžili účelu.

Psychoanalýza

Smer psychológie 20. storočia založený S. Freudom. Vychádza z teórie neuróz a metódy ich liečenia. Predpokladá nevedomé motívy pri vzniku neuróz a v ľudskom konaní vôbec. Odhaľovanie týchto motívov sa uskutočňuje výkladom voľných asociácií, snov a citového vzťahu pacienta k analytikovi, ktorý uskutočňuje výklad.

Feminizmus

1. teória politickej, ekonomickej a sociálnej rovnosti pohlaví,
2. organizovaná činnosť v mene práv a záujmov žien.

Lucy Stone League

Organizácia pre práva žien založená v roku 1921. Motto: „Žena by si mala brať manželovo meno rovnako ako on jej. Moje meno je moja identita a nesmie sa stratiť.“ Bola to prvá skupina, ktorá bojovala za to, aby si ženy mohli ponechať svoje dievčenské meno aj po sobáši a legálne ho používať. Zároveň bojovala za volebné právo žien a hrala zásadnú úlohu pri zrovnoprávnení amerických žien.

When I was a teen ager
Life was super, wonderful awful
When I was twenty, thirty, forty,
Life was superb, hectic wonderful
When I was fifty
Life was superior, calm delightful
When I was eighty
Life was superfluous, wonderful terminal

Doris Fleischman Bernays
Impact of Administration's Social Security
Proposals on the Elderly | Hearing Before the Select
Committee on Aging, House of Representatives,
Ninety-seventh Congress, First Session, May 21, 1981

DVADSIATE ROKY

- 1920 začína sa prohibícia; ženy v Spojených štátoch získavajú volebné právo
- 1921 Hitler zakladá NSDAP
- 1922 objav Tutanchamónovej hrobky
- 1924 umiera Lenin a moc v ZSSR si delia Trockij a Stalin
- 1925 Mussolini sa stáva diktátorom v Taliansku
- 1927 Stalin získava plnú moc
  - Ch. Lindbergh uskutoční prvý let bez prestávky na trase New York – Paríž
- 1929 pád burzy na Wall Street, začiatok Veľkej depresie

TRIDSIATE ROKY

- 1933 Hitler sa stáva ríšskym kancelárom;
  - ukončenie prohibície
- 1936 začiatok španielskej občianskej vojny
- 1937 Snehulienka a sedem trpaslíkov sa uvádza v kinách ako prvý dlhometrážny animovaný film
- 1938 DC vydáva prvý komiks so Supermanom
- 1939 Franco sa stáva diktátorom v Španielsku;
  - Sovietsky zväz a Nemecko napadli Poľsko – vyhlásenie druhej svetovej vojny

ŠTYRIDSIATE ROKY

- 1940 napadnutie Nórska, Dánska a Francúzska Nemeckom
- 1941 dokončenie Mount Rushmore
- 1944 Deň D – vyodenie Spojencov v Normandii
- 1945 zostrojenie atómovej bomby a jej následné použitie v Hirošime a Nagasaki
- 1949 vznik NATO

PÄTDESIATE ROKY

- 1950 začiatok kórejskej vojny
- 1952 britská kráľovná Alžbeta II. nastupuje na trón
- 1953 prvá farebná televízia
- 1954 Sovietsky zväz generuje prvú elektrinu
  - na nukleárny pohon
- 1957 Sputnik 1, prvý satelit vypustený do vesmíru
- 1958 vznik NASA
- 1959 svetová populácia dosahuje 3 miliardy

ŠEŠTDESIATE ROKY

- 1960 antikoncepcia sa stáva bežne dostupnou

Andrej Šoltés, Gabriela Dzuríková

